

HKF-sak nr. 15/10

Hitra kirkelige fellestråd

Her

Arkiv nr.: 501/401

Fillan, den 03.09.10

HØRING: FORSLAG TIL ENDRINGER I GRAVFERDS- OG KIRKELOVEN.

./ Som en del av saken tar kirkevergen utgangspunkt i mottatt forslag fra Orkdal.

Forslag til vedtak:

1. Hitra kirkelige fellestråd slutter seg til Orkdal kirkelige fellestråd sine merknader i forbindelse med høringen, og har merket oss kommentarene som saksbehandler hos KA har kommet med.
2. Det nye forslaget til endring av lovverket synes å medføre økte kostnader for det enkelte fellestråd. Dette må kompenseres gjennom økte bevilgninger fra det offentlige.

Liv Pedersen

Kirkeverge

HITRA KIRKELIGE FELLESTRÅD'S BEHANDLING I MØTE DEN 14.09.10:

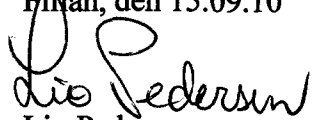
Vedtak:

1. Hitra kirkelige fellestråd slutter seg til Orkdal kirkelige fellestråd sine merknader i forbindelse med høringen, og har merket oss kommentarene som saksbehandler hos KA har kommet med.
2. Det nye forslaget til endring av lovverket synes å medføre økte kostnader for det enkelte fellestråd. Dette må kompenseres gjennom økte bevilgninger fra det offentlige.

Enstemmig.

Rett utskrift bekrefte.

Finan, den 15.09.10

Liv Pedersen

Kirkeverge

Sendt: Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet, Kirkeavdelingen, Pb. 8004 Dep,

Hitra kommune v/rådmannen til orientering.

BAKGRUNN FOR SAKEN:

Høringsnotat fra Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet av juni 2010, med høringsfrist 15.sept. 2010.

Kirkevergen har vært igjennom høringen, samt KA sitt utkast til høringssvar, samt at vi har fått en høringsuttalelse fra Orkdal kirkekontor. Kirkevergen tar utgangspunkt i høringen fra Orkdal, som blir en del av saken, og føyer i noen tilfeller inn deler av det som KA's saksbehandler uttaler.

FORSLAG OM ENDRINGER I GRAVFERDS- OG KIRKELOVEN

1. Hva saken gjelder

Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet har 30.06.2009 sendt på høring et notat med forslag til endringer i gravferdsloven og kirkeloven.

Bakgrunnen for høringen er at det i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 17 (2007–2008) Staten og Den norske kirke ble varslet en gjennomgang av gravferdsloven med sikte på å legge bedre til rette for religiøse og livssynsmessige minoriteters behov ved gravferd. Forslagene i høringsnotatet er en oppfølging av dette.

Departementet tar i tillegg opp enkelte andre forslag til endringer i gravferdsloven og kirkeloven, blant annet forslag om en ny hjemmel til å innhente politiattest for ansatte og frivillige innenfor Den norske kirke.

Høringsfristen er 15.09.2010.

2. Hovedinnholdet i forslagene

I sammendraget i høringsnotatet er forslagene beskrevet slik:

“Hovedinnholdet i lovforslagene er

- *en faneparagraf som tydeliggjør at gravlegging skal skje med respekt for avdødes religion eller livssyn*
- *at muligheten for gravlegging i særskilt tilrettelagt grav styrkes*
- *at tros- og livssynssamfunn likestilles når det gjelder å gjennomføre seremonier ved åpning av ny gravlund/gravfelt*
- *at gravferdslovens navn og begrepsbruk gjøres livssynsnøytral*
- *at det etableres et kontaktforum vedrørende gravferd for de ulike tros- og livssynssamfunn i den enkelte kommune*

Det foreslås videre enkelte andre justeringer i gravferdsloven, og at departementet gis lovmessig grunnlag for å fastsette endringer i forvaltningsordningen for krigsgraver.

I kirkeloven foreslås

- *tilpasninger i loven til den nye organisering av prestedtjenesten*
- *hjemmel for å innhente politiattest for tilsetting i kirkelige stillinger og for å utføre enkelte frivillige oppgaver*
- *at kravet om medlemskap i Den norske kirke for tilsetting som lærer ved teologisk*

fakultet oppheves

- *at det innføres klageadgang for visse kirkelige organers vedtak etter offentlighetsloven*

Det foreslås dessuten noen mindre lovtekniske justeringer i kirkeloven som følger av endringene i gravferdsloven, og mindre endringer vedrørende tilsetning i Kirkerådets sekretariat, tilpasning til barnelovens bestemmelser og kirkebokføring.”

3. De enkelte forslag

Hele høringsnotatet er på 39 trykksider, hvorav beskrivelsen av og begrunnelsen for forslagene utgjør 29 sider. For å gjøre dette litt enklere, gjengir jeg de fleste enkeltforslag til ny lovtekst sammenstilt med den gamle teksten (der det ikke er en helt ny bestemmelse) og gir en kort kommentar om bakgrunnen for endringsforslaget.

3.1 Lokal samråding

Gravferdsloven § 23 Forvaltningsansvar

Nytt tredje ledd skal lyde:

Den som har forvaltningsansvaret for gravlegging i kommunen innbyr minst en gang i året de tros- og livssynssamfunn som er virksomme på stedet, til et møte for å drøfte hvordan tros- og livssynssamfunnenes behov ved gravferd kan ivaretas.

Gjønnesutvalget foreslo at det skulle opprettes regionale fagråd i gravferdsfaglige spørsmål. Fagrådene skulle ha rådgivende funksjon overfor fellelråd og kommune.

Departementet mener et slikt råd ikke vil få den nødvendige nærhet til den lokale gravferdsforvaltning og foreslår i steden et årlig samrådingsmøte i den enkelte kommune.

KA ønsker en utvidelse som innebærer at også andre relevante instanser skal innbys til et slikt møte. Dette kan for eksempel være gravferdsbyråer, eldreråd, representanter for frivillige organisasjoner, pårørende grupper m.v. Dette vil bidra til økt fokus på kvalitet og verdighet for alle innbyggere i møte med gravferdsforvaltningen.

3.2 Hovedbestemmelse om hensynet til avdødes religion eller livssyn

Gravferdsloven § 1 Hvor gravlegging skal skje

Overskriften skal lyde:

Grunnleggende bestemmelser

Nytt første ledd skal lyde:

Gravlegging skal skje med respekt for avdødes religion eller livssyn.

Her endres altså bare overskriften, samtidig som det tas inn et nytt første ledd. Resten av paragrafen står uendret.

Gravferdslovgivningen er blitt til innenfor horisonten av en kristen enhetskultur. Dette skaper av og til vansker for mennesker

som har religiøst begrunnende ønsker om en gravferdsform der enkeltelementer kommer i tillegg til eller er i strid med det som er fastsatt om hvordan gravlegging skal foregå. I de fleste tilfeller vil dette kunne løses innenfor gjeldende regelverk.

Departementet legger til grunn at gravferdslovgivning og tilhørende forvaltning bør skje på grunnlag av:

- at gravlegging fortsatt bør være et offentlig ansvar,
- at dette ansvaret bør forvaltes på en slik måte at ordningene i hovedsak er felles for alle, og
- at de så langt mulig legger til rette for at gravlegging kan skje med respekt for personlige trosoppfatninger, og i overensstemmelse med de regler den enkelte religion eller det enkelte livssyn krever.

Departementet mener det er grunn til å innta i gravferdsloven en fanebestemmelse som løfter hensynet til tros- og livssynsfriheten opp som noe det skal legges betydelig vekt på ved gravferdsforvaltning og gravlegging. Selv om bestemmelsen er ny, viderefører den etter departementets syn det som allerede følger av den alminnelige tros- og livssynsfrihet.

Bestemmelsen vil medføre at kravet om ledige graver etter lovens § 2 også medfører et krav om at en forholdsmessig rimelig andel av disse skal være særskilt tilrettelagt for livssynsmessige minoriteters behov.

3.3 Særskilt tilrettelagte graver

Gravferdsloven § 6 andre ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Ved gravlegging i grav som er særskilt tilrettelagt for å imøtekomme religiøse og livssynsmessige (minoriteters) behov, dekkes kostnadene av kirkelig fellesråd i hjemkommunen når denne ikke selv har et slikt tilbud.

Bestemmelsen skal sikre at for eksempel muslimer som bor i småkommuner skal kunne få tillatelse til gravlegging i en kommune som har tilrettelagt gravlund og at de skal slippe å måtte betale ekstra for det i forhold til om de ble gravlagt i hjemkommunen.

KA støtter den foreslåtte endringen i § 6 som innebærer at fellesrådet i hjemkommunen får en plikt til å dekke kostnadene for gravlegging i særskilt tilrettelagt grav når hjemkommunen ikke selv har et slikt tilbud. Denne bestemmelsen viderefører også prinsippet om at kostnader knyttet til gravferdsvirksomheten, blant annet avgifter fastsettes av kommunestyret. KA vil påpeke at i enkelte tilfeller vil slik gravlegging utenfor kommunen kunne innebære relativt høye kostnader som er "brukerstyrt", og det understreker behovet for særskilt bevilgning fra kommunen til slike formål. Det bør utarbeides retningslinjer for beregning av kostnadene for gravlegging i særskilt tilrettelagt grav utenfor hjemkommunen. Det bør også tas stilling til om kommunene kan beregne kapitalkostnadene som er knyttet til etablering av nye gravlundsarealer. KA antar at det også vil være behov for å avklare hvilken tilrettelegging av grav som er omfattet av denne bestemmelsen. Vi vil her vise til eksemplet fra Oslo der det skal etableres et eget gravfelt for de Åsatroende på Voksen gravlund. Vil lovforslaget innebære en rett til å få dekket kostnadene for pårørende som ønsker gravlegging på dette spesielt tilrettelagte feltet i Oslo - uansett bosted?

3.4 Kirkegård – betegnelse og beliggenhet

Det foreslås at begrepet kirkegård endres til gravlund i lovtittelsen og på 19 ulike steder i gravferdsloven og på to steder i kirkeloven.

Begrunnelsen for endringen er ønsket om å tydeliggjøre at de offentlige gravplassene ikke er forbeholdt medlemmer av Den norske kirke eller andre kirkesamfunn. Endringen i lovens betegnelse hindrer ikke at en konkret gravplass kan ha "kirkegård" i navnet. Men for eksempel "Geitastrand kirkegård" vil i lovens forstand være en gravlund.

Gravferdsloven § 2 første ledd andre punktum oppheves.

Gjeldende bestemmelse lyder:

"Kirkegård skal i alminnelighet anlegges i hvert sokn og i nærheten av en kirke."

Departementet mener at praksis tilsier at det ikke er rimelig å ha som normalordning at nye gravplasser skal knyttes til kirkebygg og det enkelte sokn.

KA:

Betegnelsen kirkegård er innarbeidet i det norske språk. KA ser imidlertid gode grunner for å endre terminologien i loven. Med høringsnotatets understrekning av at anlegg som ligger ved kirkebygg fortsatt kan benytte betegnelsen kirkegård, vil KA støtte forslaget om at gravlund erstatter bruk av kirkegård i lovteksten.

3.5 Fra vigsling til seremoni

Forslag til endring i gravferdsloven § 5. Vigsling av gravlund

Overskriften skal lyde:

Seremoni på gravlund

§ 5 skal lyde:

Tros- og livssynssamfunn som er virksomme på stedet skal gis anledning til å gjennomføre en seremoni når en ny gravlund tas i bruk. En slik høytidelighet må ikke utformes eller gjennomføres slik at den forhåner eller på en krenkende eller sårende måte viser ringeakt for de andre tros- eller livssynssamfunnene som gravlegger sine medlemmer på den samme gravlunden.

Nåværende ordlyd i § 5 er:

Den norske kirke og registrerte trossamfunn som er virksomme på stedet, skal gis anledning til å vigsle kirkegård eller deler av den.

Vigslingen har i dag ingen rettslig betydning, og det er usikkerhet omkring den teologiske betydning av vigsling i Den norske kirke. Vigslingen av et område hindrer ikke at mennesker som tilhører andre religioner kan bli gravlagt på området. Derimot mener departementet at mennesker som tilhører andre religioner kan oppleve det støtende å bli tilvist grav på et slikt område. Det er slike hensyn som begrunner endringsforslaget.

Forslaget er ikke ment å hindre vigsling av kirkegård, men vil hindre at Den norske kirke vigsler hele gravlunden, dvs. også deler som er særskilt utpekt for andre religioners medlemmer.

KA:

Vigsling av kirkegårder/gravlunder er en gammel tradisjon i Norge, og tidligere har det vært knyttet sterke forestillinger om viktigheten av å gravlegging i vigslet jord. Mye av denne nesten magiske forestillingsverden knyttet til vigsling er blitt forlatt av de fleste, inkl. Den norske kirke. Kirkens rituale for vigsling av gravlund har et nøkternt innhold preget av tekstlesinger om døden og oppstandelsen, og forbønn om vern av gravlunden og de som hviler der. KA ønsker at Den norske kirkes tradisjon med en seremoniell forbønnshandling ved nye gravlunder eller utvidelse skal kunne videreføres. Samtidig er det avgjørende at andre tros- og livssynssamfunn gis samme likeverdige mulighet, og at det klarlegges at seremonier på gravlunder ikke innebærer en markering eller "annektering" av et område som kan oppfattes ekskluderende for andre. Gravlundene i Norge er i hovedsak offentlige, og det har vært tradisjon for at alle avdøde i et lokalsamfunn har blitt gravlagt på samme gravlund og ved siden av hverandre i samme felt. Det er avgjørende at tradisjonen med gravlegging i samme felt uavhengig av avdødes tro/livssyn eller annen tilhørighet skal kunne videreføres. Det bør derfor presiseres at seremonier knyttet til etablering eller utvidelser av gravlunder ikke har noen juridiske eller forvaltningsmessige konsekvenser for gravlunden eller forvaltningen av disse. Det er derfor etter KAs oppfatning verken nødvendig eller ønskelig at slike seremonier avgrenses til bestemte deler av en gravlund.

Det er positivt at høringsnotat presiserer at det bør legges til rette for særskilt gravlegging, uten at dette skal innebære at det skal reserveres egne felt for bestemte tros- og livssynssamfunn eller religioner. KA erfarer at avgrensning av egne felt for bestemte grupper reiser en rekke forvaltningsmessige og etiske utfordringer. Vi vil her bl.a. peke på utfordringene knyttet til familiegravsteder der familiemedlemmer har ulik tro/livssyn. Etablering av egne felt reservert for bestemte religioner eller trossamfunn vil bl.a. kunne skape spenninger knyttet til kriterier for hvem som skal kunne gravlegges på feltet. Det bør f. eks. skelnes mellom felt som er tilrettelagt for muslimsk gravlegging og egne muslimske felt. Etablering av egne felt reservert for bestemte grupper på gravlunder bør derfor kun skje der det foreligger helt særskilte grunner.

3.6 Frister ved gravferd og kremasjon

Forslag til endringer i gravferdsloven §§ 10, 12 og 13

§ 10. Kremasjon

Nåværende tredje ledd blir andre ledd og skal lyde:

Kremasjon skal skje i godkjent krematorium og senest 14 dager etter dødsfallet.

§ 12. Frist for gravlegging

Første ledd skal lyde:

Dersom avdøde ikke er blitt kremert, skal gravlegging skje senest 14 dager etter dødsfallet.

§ 13. Unntak fra reglene om frist for kremasjon og gravlegging.

§ 13 skal lyde:

Fristene i § 10 andre ledd og § 12 gjelder ikke når avdødes legeme skal nyttes i samsvar med bestemmelsene i lov 9. februar 1973 om transplantasjon, sykehusobduksjon og avgivelse av lik m.m., eller det er besluttet sakkyndig likundersøkelse i medhold av straffeprosessloven § 228.

Kirkelig fellesråd kan forlenge fristene i § 10 andre ledd og § 12 dersom det foreligger tungtveiende grunner for det.

Dersom vilkårene for oppbevaring av kiste tilsier det, skal kirkelig fellesråd forkorte fristene i § 10 andre ledd og § 12.

Fellesrådets avgjørelse etter denne paragraf kan ikke påklages.

Endringene i § 10 og § 12 består i at fristen er endret fra 8 til 14 dager. Begrunnelsen er ønsket om større fleksibilitet i møte med pårørendes ønsker, samtidig som man i mindre utstrekning trenger å bruke unntaksbestemmelsen i § 13. Det er også anført at tilgangen til kjølerom mange steder gjør det enklere å praktisere lengre frist.

Samtidig er det flere religiøse minoriteter som har kortere frister enn 8 dager, men hensynene til disse reglene og tradisjonene må ivaretas ut fra fanebestemmelsen i § 1.

Endringen i § 13 består i det nye tredje ledd, som pålegger fellesrådet å forkorte fristene hvis vilkårene for oppbevaring av kiste tilsier det.

KA:

KA støtter forslagene til endringer i §§ 10, 12 og 13 som utvider fristene for gravferd og kremasjon. Fra våre medlemmer har det vært et klart ønske om å utvide disse fristene. Dagens frister er under press, og gode kjøleanlegg gjør at noe av begrunnelsen for gjeldende frister ikke lenger er så aktuell. Vi vil særlig peke på en forlengelse av fristene vil kunne gi noe større fleksibilitet i møte med pårørendes ønsker. Mange fellesråd finner dagens praksis ved bruk unntakshjemmelen er egnet til å undergrave hovedregelen.

3.7 Askespredning

Etter gjeldende regler er det fylkesmannen som gir tillatelse til askespredning. Det kan som hovedregel bare skje på åpent hav og i høyfjellet.

Etter hinduers og sikhers tro skal asken spres over rennende vann. Dagens lov er ikke til hinder for dette.

Departementet har kommet til at det ikke skal gjøres endringer i dagens regler, men at man i rundskriv bør presisere at det i visse tilfeller kan tillates askespredning i rennende vann.

3.8 Andre endringer i gravferdsloven

Departementet foreslår å oppheve gjeldende bestemmelse om at det ikke kan kreves kirkelig medvirkning ved askespredning. Man mener dette bør reguleres av de kirkelige liturgier og ordninger.

Videre foreslås en endring av § 4 som presiserer at kommunen må gi tilslutning til vedtak om anlegg, utvidelse, nedleggelse eller annen vesentlig endring av gravlund og bygninger på gravlund.

Etter § 6 har dødfødt barn rett til fri grav i morens bostedskommune. Dette foreslås utvidet til også å gjelde farens bostedskommune.

§ 10 første ledd fastsetter nå at den som har fylt 15 år, i skriftlig erklæring kan treffe bestemmelse om kremasjon. Foreligger det ikke slik erklæring, kan kremasjon skje med mindre det er kjent at kremasjon av i strid med avdødes religiøse overbevisning eller ønsker for gravferden, jf. andre ledd.

Bestemmelsene foreslås erstattet med følgende:

Kremasjon kan skje med mindre det er kjent at det var i strid med avdødes ønske.

Forslaget er begrunnet i et ønske om å normalisere kremasjon som gravferdsform og å forenkle reglene og tilpasse dem dagens praksis.

Det foreslås også endringer i noen meldingsrutiner og i bestemmelser om krigsgraver. Det siste innebærer at ansvaret for krigsgraver legges til vedkommende lokale gravferdsmyndighet.

Her sier KA: Det økonomiske ansvaret må fortsatt ligge til staten på dette området. (krigskirkegårder).

KA: Kompetansebehov

KA vil påpeke at de endringer som er foreslått i gravferdsloven utløser et behov for økt satsing på rådgivning og kompetanseheving på sektoren. Vi vil her peke på utredningen "Kvalitet og verdighet" der et partssammensatt utvalg på KA-sektoren vurderte gravferdssektorens kompetansebehov. Her ble det pekt på de særlige krav til både fagkompetanse og ferdigheter til å møte mennesker i en sårbar situasjon som preger dette feltet. Som medlemsorganisasjon for de fleste med lokalt gravferdsmyndighet ønsker vi å bidra til å utvikle økt kompetanse og bevissthet for utfordringene på feltet. Det er et særlig behov for utvikling av kunnskap, ferdigheter og holdninger i møte med nye gravskikker og ulike gravferdstradisjoner.

3.9 Endringer i kirkeloven

Her foreslås for det første endringer i fem paragrafer i kirkeloven der begrepet prestegjeld sløyfes eller erstattes med prosti. Dette er en følge av endringene i tjenesteordningen for menighetsprester, som nå har ført til at de aller fleste av dem har prostiet som tjenestedistrikt. Endringen innebærer at dette nå blir lovfestet.

Videre reduseres menighetsmøtets betydning som kirkelig organ ved at § 11 andre ledd forslås gitt følgende ordlyd:

Før vedkommende myndighet treffer avgjørelse skal menighetsmøtet gis anledning til

å uttale seg om oppføring eller nedlegging av kirke, og om deling, sammenslåing eller andre endringer i grensene for sokn.

Forslaget innebærer at menighetsmøtets uttaleadgang om plassering av prestebolig, endring av prestetjenesten og antall gudstjenester blir tatt bort. Det samme gjelder i forbindelse med anlegg, nedlegging og utvidelse av gravlund. Begrunnelsen er at behovet for slik uttalelse er redusert med den myndighet som nå er lagt til menighetsråd og kirkelig fellelsråd.

Det foreslås videre endringer om følgende:

- Oppheving av bestemmelsen i kirkeloven § 3 nr 4 andre ledd om barns uttalerett, fordi den dekkes av bestemmelser i barneloven.
- En teknisk endring knyttet til tilsetting i Kirkerådets sekretariat.
- Hjemmel for å kreve barneomsorgsattest etter politiregisterloven § 39 til bruk for lovbestemte organer for person som lønnet eller ulønnet skal utføre oppgaver eller verv med ansvar for og kontakt med barn.
- Bortfall av krav om medlemskap i Den norske kirke for lærere ved teologisk fakultet.
- En teknisk endring av reglene om kirkebokføring.
- En særskilt klageadgang for vedtak etter offentlighetsloven truffet av menighetsrådet eller kirkelig fellelsråd.
- En begrensning i habilitetsreglene i § 38 tredje ledd. Den gamle bestemmelsen kunne i realiteten undergrave ordningen med at prester, proster og biskoper er medlemmer av ulike kirkelige råd, fordi de ville bli inhabile når de tilrettela grunnlaget for avgjørelser i vedkommende organ.

4. Hovedsynspunkter om innholdet i en høringsuttalelse

Mitt forslag er at fellelsrådet gir en kort, generell uttalelse om forslagene og kommenterer enkelte forslag. For øvrig kan man si at man ikke har kommentarer eller bare slutter seg til dem.

I mitt forslag i pkt. 5 har jeg på ett punkt hvor jeg aner at det kan være ulike synspunkter i rådet, laget alternative formuleringer som er satt i parentes. Dette gjør det også lettere å se hva det egentlig står om.

5. Forslag til høringsuttalelse

Orkdal kirkelige fellelsråd er enig i de hovedsynspunkter som departementet legger til grunn, nemlig

- at gravlegging fortsatt bør være et offentlig ansvar,
- at dette ansvaret bør forvaltes på en slik måte at ordningene i hovedsak er felles for alle og
- at de så langt mulig legger til rette for at gravlegging kan skje med respekt for personlige trosoppfatninger, og i overensstemmelse med de regler den enkelte religion eller det enkelte livssyn krever.

På denne bakgrunn er rådet også enig i forslaget til fanebestemmelse i gravferdsloven § 1.

Vi vil imidlertid understreke at det første og andre hovedsynspunktet tilsier varsomhet både i forhold til å lage særordninger for ethvert livssynsbasert ønske og i forhold til å etterkomme individuelle ønsker basert på annet enn religiøs og livssynsmessig overbevisning. Gjeldende gravferdsregler bygger på en langvarig og forholdsvis ensartet kulturell tradisjon som det er viktig å ta vare på. Den foreslåtte bestemmelsen gir imidlertid et godt utgangspunkt for å oppnå en rimelig avveining mellom de ulike hensyn som er nevnt.

Videre har Orkdal kirkelige fellesråd følgende kommentarer til de enkelte forslag i høringsnotatet:

Gravferdsloven § 23

Fellesrådet er enig med departementet i at samhandling og utveksling av erfaringer bør skje lokalt. Vi er imidlertid noe skeptiske til nødvendigheten av å ha et obligatorisk årlig møte. Dette kan nok være hensiktsmessig i større kommuner med betydelige innslag av ulike religiøse og livssynsmessige minoriteter. Men svært mange steder vil et slikt obligatorisk møte kunne bli oppfattet som overflødig både av gravferdsforvaltningen og de øvrige som skal delta.

Vi mener derfor at det bør overveies om bestemmelsen kan omformuleres slik at den gir de tros- og livssynssamfunn som er virksomme på stedet, rett til å kreve et slikt møte.

Betegnelsen gravlund

Vi har ingen innvendinger mot at begrepet kirkegård erstattes av gravlund i lovgivningen. Det nye begrepet er framfor alt mer egnet som et felles begrep for gravplassene, da det også i dag er mange gravplasser som ikke ligger ved en kirkebygning. Begrepet kirkegård vil likevel være naturlig å bruke både om den enkelte gravplass, men også i noen sammenhenger som en felles betegnelse for gravlunder som ligger ved en kirke.

Gravferdsloven § 5 – Seremoni på gravlund

Fellesrådet har ingen innvendinger til forslaget til endring av lovens § 5. Vi vil imidlertid understreke at vi forstår forslaget slik at det ikke er til hinder for at Den norske kirke foretar en vigsling etter sin til enhver tid gjeldende liturgi. At dette avgrenses mot de deler av en gravlund som er avsatt til andre trossamfunns bruk, er rimelig. Men hensynet til minoritetene må ikke gå ut over muligheten for at det trossamfunnet som omfatter den altoverveiende majoritet av befolkningen får utøve de seremonier og ritualer som finnes riktig ut fra dette trossamfunnets egenart.

Frister ved gravferd og kremasjon

Vi slutter oss til forslaget om en forlengelse av fristene for gravferd og kremasjon til 14 dager fra dødsfallet. Det er en forutsetning for dette at også forslaget til nytt tredje ledd i § 13 blir vedtatt.

Vi vil også understreke at det ikke er ønskelig med lengre frist enn 14 dager.

Askespredning

Fellesrådet slutter seg til departementets forslag om ikke å gjøre endringer i dagens regler om askespredning.

Spredning av aske har ingen sterk tradisjon i norsk gravferdskultur, og vi ser ikke gode grunner til at man skal bygge opp en omfattende bruk av slike seremonier. Hensynet til livsynsminoriteter og enkeltmenneskers ønsker bør kunne ivaretas tilstrekkelig innenfor gjeldende regler.

(Fellesrådet antar at gjeldende regler i hovedsak ivaretar hensynet til livsynsminoriteter og enkeltmenneskers ønsker. Vi mener likevel at det kan være grunn til å vurdere en viss oppmykning av dagens strenge regler. Det er en økende bevissthet i befolkningen om alternative og egenartede seremonier ved livets slutt, og det er viktig å ta vare på og respektere folks ønsker i en slik spesielt sårbar situasjon.)

Øvrige endringsforslag

Flere av de øvrige forslag til endringer er av rent teknisk art. Orkdal kirkelige fellesråd har ingen merknader, verken til disse forslagene eller til de øvrige forslag som ikke har blitt kommentert foran.

MERKNADER:

De kommentarene fra KA som er lagt til under noen av punktene er det saksbehandler Øystein Dahle som står bak, og disse skal KA's styre ta stilling til i disse dager. Styrets behandling blir uttalelsen til høringen.

Dahle mener at departementet i sitt endringsforslag for gravferdsloven er for ensidig opptatt av religiøst og livssynsmessig begrunnende behov. Han støtter en ny lovtekst som sier at gravlegging skal skje med respekt for avdødes religion eller livssyn, men foreslår en endring som formidler en grunnleggende åpenhet og respekt for ønsker for alle pårørende i forbindelse med gravlegging.

Han mener videre at departementet undervurderer de kostnadmessige effektene. Departementet har lagt til grunn at lovforslaget ikke utløser nye utgifter for kommunene. Han tror at mange av forslagene i loven vil føre til at de pårørende stiller med langt større forventninger til de gravferdsansvarlige, enn i dag, og peker på at rettigheter og muligheter som de pårørende har innenfor dagens gravferdslov i stor grad er avgrenset til de gravskikker som har vært dominerende i vårt land. Endringene åpner for andre gravskikker, og dermed andre anlegg, som krever en annen økonomi enn dagens. Han nevner bl.a. forslagene om seinere frist for gravlegging og en normalisering av kremasjon som gravferdsform. Dette er positive forslag, men som klart vil kreve økte kostnader.

I dag skilles det ikke mellom kommunens bevilgning til de ordinære kirkelige formål og til fellesrådets utgifter som gravferdsmyndighet overfor alle innbyggerne i kommunen.

Kommunen skal vedta særskilte bevilgninger i henholdsvis kirkelige formål og gravferdsforvaltningen. Særskilte bevilgninger fra kommunen til disse to hovedformålene vil gi en mindre budsjettmessig fleksibilitet for kirkelig fellesråd.

Det kan bidra til større ryddighet, og kan tydeliggjøre, både for kommunen, kirka og andre trossamfunn, den prinsipielle forskjellen på kirkelige formål og gravferdsforvaltning.

KONKLUSJON:

Hitra kirkelige fellesråd slutter seg til Orkdal kirkelige fellesråd sine merknader i forbindelse med høringen, og har merket oss kommentarene som saksbehandler hos KA har kommet med.

Det nye forslaget til endring av lovverket synes å medføre økte kostnader for det enkelte fellesråd. Dette må kompenseres gjennom økte bevilgninger fra det offentlige.